

CRB 2023-1159

5 mei
2023

ADVIES

**Uitbreiding van de wettelijke garantie naar consumenten
in het kader van een dienstenovereenkomst**

Blijde Inkomstlaan 17-21 1040 Brussel
Avenue de la Joyeuse Entrée 17-21 1040 Bruxelles
T 02 233 88 11
E mail@ccecrb.fgov.be
www.ccecrb.fgov.be

Inbehandelingneming

Bij mail van 15 februari 2023 richtte de Staatssecretaris voor Begroting en Consumentenbescherming, mevrouw Bertrand, een adviesvraag aan de bijzondere raadgevende commissie Verbruik met betrekking tot een ontwerp van voorontwerp van wet tot wijziging van het Oud Burgerlijk Wetboek met het oog op de uitbreiding van de wettelijke garantie naar consumenten die in het kader van een dienstenovereenkomst consumptiegoederen van een dienstverlener verwerven. De uiterlijke indieningsdatum van het advies was 31 maart 2023.

De subcommissie Handelspraktijken, die opdracht kreeg om een ontwerpadvies voor te bereiden, kwam hiervoor bijeen, onder het voorzitterschap van de heer Ducart, op 27 februari, 16 en 31 maart en 19 april 2023. Namen deel aan de werkzaamheden: de dames Debaes (VBO), Den Tandt (Embuild), Drykoningen (Test-Aankoop), Gama (Comeos), Jonckheere (Unizo), Vanden Abeele (Agoria) en Van Overbeke (BV-OECO), en de heren Denoiseux (VBO), Greuse (ACV), Van Hoe (VBO) en Walschot (Embuild).

De subcommissie kon eveneens een beroep doen op de deskundige medewerking van de heer Yazici (Beleidscel staatssecretaris Bertrand), de dames Alardin, Depauw en Tran (FOD Economie) en de heer Willaert (FOD Economie).

De brc Verbruik wenst de beleidscel van de staatssecretaris Bertrand, in het bijzonder de heer Yazici, en de FOD Economie uitdrukkelijk te bedanken voor hun toelichting en hun schriftelijke bijdragen, die de brc Verbruik heeft toegelaten de precieze draagwijdte van het ontwerp van voorontwerp van wet te kunnen inschatten.

De subcommissie heeft tevens de gelegenheid gehad de professoren Tilleman (KUL) en Foriers (ULB) te ontvangen, in het kader van hun opdracht als covoorzitters van de werkgroep die boek 7 'Bijzondere overeenkomsten' van het nieuwe Burgerlijk Wetboek voorbereidt. De brc Verbruik wenst ook hen hiervoor uitdrukkelijk te bedanken.

Na een stemming op afstand, conform artikel 8 van het huishoudelijk reglement van de brc Verbruik, werd het ontwerpadvies op XX april 2023 goedgekeurd door de plenaire vergadering, onder het voorzitterschap van de heer Reinhard Steennot.

Inleiding

Het ontwerp van voorontwerp van wet dat ter advies voorligt, beoogt de wijziging van de artikelen 1649bis, -ter en -sexies van het Oud Burgerlijk Wetboek met het oog op de uitbreiding van de wettelijke garantie naar consumenten die in het kader van een dienstenovereenkomst consumptiegoederen van een dienstverlener verwerven.

Artikel 1649bis, §2 oud BW bepaalt dat de wettelijke garantieregeling van toepassing is op overeenkomsten voor de verkoop van consumptiegoederen. Consumenten die in het kader van een dienstenovereenkomst goederen verwerven van een dienstverlener (vb. wisselstukken bij een overeenkomst tot het herstellen van een voertuig of smartphone of goederen in het kader van een aannemingsovereenkomst) kunnen zich op grond van de huidige regeling niet op de wettelijke garantie beroepen, tenzij de overeenkomst strekt tot levering van te vervaardigen of voor te brengen consumptiegoederen. Er kan in dit kader verwezen worden naar de rechtspraak van het Hof van Justitie, waarin werd geoordeeld dat de wettelijke garantie geen toepassing vindt als de levering van goederen accessoir is aan een aannemingsovereenkomst (HvJ 7 september 2017, zaak C-247/16, Schottelius). Er zijn volgens de toelichting bij het ontwerp van voorontwerp van wet echter geen goede redenen om een consument die tegen betaling een consumptiegoed verwerft in het kader van een ruimere dienstenovereenkomst minder bescherming te bieden wat de conformiteit van dat goed betreft.

Hoewel de wettelijke garantieregeling maximaal geharmoniseerd is door de Richtlijn Goederen¹, verzet het Europees recht zich, volgens de toelichting, niet tegen deze regel. Dienstenovereenkomsten behoren immers niet tot het door de Richtlijn geharmoniseerde gebied. Dit zou eveneens blijken uit overweging nr. 17 die het volgende bepaalt: “Indien een overeenkomst betrekking heeft op zowel de verkoop van goederen als de verlening van diensten, staat het aan het nationaal recht om te bepalen of de volledige overeenkomst kan worden aangemerkt als een koopovereenkomst in de zin van deze richtlijn”.

Een regeling waarbij dienstverleners en verkopers op dezelfde wijze aansprakelijk zijn wat de geleverde goederen en hun installatie betreft, houdt volgens de toelichting

---

¹ Richtlijn (EU) 2019/771 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de verkoop van goederen, tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en Richtlijn 2009/22/EG, en tot intrekking van Richtlijn 1999/44/EG.

tevens het voordeel in dat het voor de toepassing van de wettelijke garantieregeling niet meer noodzakelijk is om de overeenkomst te kwalificeren, hetgeen soms tot moeilijke discussies leidt.

Aldus wordt aan artikel 1649bis §2 oud BW via artikel 2 van het voorliggende ontwerp van voorontwerp van wet toegevoegd dat de dienstverlener die in het kader van een dienstenovereenkomst consumptiegoederen levert aan de consument, wat het geleverde goed betreft, op dezelfde wijze aansprakelijk is als de verkoper. Voor het overige wordt artikel 1649bis §2 oud BW niet inhoudelijk gewijzigd. De aansprakelijkheid van de dienstverlener betreft enkel de non-conformiteit van het geleverde goed en de installatie ervan² en niet de conformiteit van de overige in het kader van de dienstenovereenkomst verrichte prestaties. Bijvoorbeeld, indien een aannemer zich verbindt tot de renovatie van een keuken en daarbij ook de koelkast levert, zal de aansprakelijkheid van de aannemer op grond van de wettelijke garantieregeling voor consumptiegoederen beperkt zijn tot de koelkast en de installatie ervan, doch geen betrekking hebben op andere door de aannemer verrichte prestaties (vb. plaatsen van de door de consument aangekochte vloer- en wandtegels).

Om ook de gebreken die door de installatie van een goed door de dienstverlener of onder diens verantwoordelijkheid te omvatten, wordt artikel 1649ter §8 oud BW door artikel 3 van het voorliggende ontwerp van voorontwerp van wet aangepast. De consument kan zich niet tot de dienstverlener wenden indien het gebrek het gevolg is van de installatie door de consument zelf, tenzij indien het gebrek resulteert uit gebrekkige installatie-instructies.

Tot slot, moet de door artikel 4 van het voorliggende ontwerp van voorontwerp van wet ingevoerde wijziging aan artikel 1649sexies oud BW ervoor zorgen dat ook dienstverleners die aansprakelijk zijn jegens de consument, op dezelfde wijze als verkopers, over een regresrecht beschikken.

---

² Artikel 3 van het voorliggende ontwerp van voorontwerp van wet.

ADVIES

1 Analyse van het meest aangewezen juridisch instrument

De brc Verbruik merkt op dat het, in het kader van de besprekingen over het ontwerp van voorontwerp van wet dat ter advies voorligt, onvermijdelijk is ook aandacht te besteden aan de werkzaamheden rond de hervorming van het Burgerlijk Wetboek, die momenteel nog aan de gang zijn. Het betreft meer bepaald de werkzaamheden van de academische werkgroep die een nieuw Boek 7 'Bijzondere overeenkomsten' aan het voorbereiden is. Op basis van de toelichting die de professoren Tilleman (KUL) en Foriers (ULB), covoorzitters van deze academische werkgroep, hebben gegeven aan de leden van de subcommissie, heeft de brc Verbruik begrepen dat het de bedoeling is om te komen tot een vereenvoudiging van het recht inzake de bijzondere overeenkomsten, met, naar Duits voorbeeld, zoveel als mogelijk gemeenschappelijke regels voor het gemeen kooprecht, de consumentenkoop en de 'digitale' koop. Men wil dit onder meer bewerkstelligen door te werken met nog slechts 1 niet-conformiteitsbegrip. De eigenheid van de consumentenkoop, ingegeven door de Europese richtlijnen en met name de wettelijke garantietermijn en het vermoeden van anterioriteit, blijft wel behouden voor de consumentenkoop. Bedoeling is bovendien dat het kooprecht het model vormt voor de dienstenovereenkomsten, door ook voor dienstenovereenkomsten met hetzelfde niet-conformiteitsbegrip te werken.

De brc Verbruik ondersteunt ten volle de doelstellingen van het nieuwe Boek 7, met name het streven naar vereenvoudiging en meer uniformiteit, zonder dat hierbij afbreuk wordt gedaan aan de bestaande rechten van de consument. Zowel ondernemingen als consumenten hebben nood aan een duidelijk rechtskader inzake koop- en dienstenovereenkomsten. Er kan volgens de brc Verbruik ten volle ingezet worden op een vereenvoudiging van de gehanteerde begrippen in de verschillende regimes (koop, aanneming) inzake niet-conformiteit en rechtsmiddelen. De brc Verbruik vraagt dan ook om, zodra er ontwerp teksten ter beschikking zijn, de mogelijkheid te krijgen een advies uit te brengen over de onderdelen van boek 7 die de bescherming van de consument aanbelangen. Dit is des te belangrijker gezien er ook linken zijn met de werkzaamheden die de brc Verbruik momenteel uitvoert inzake de bescherming van de consumenten in de bouwsector.

Het ontwerp van voorontwerp van wet, dat ter advies voorligt, beoogt dat de dienstverlener die in het kader van een dienstenovereenkomst consumptiegoederen

levert aan de consument, wat het geleverde goed betreft, op dezelfde wijze aansprakelijk is als de verkoper. Dit vanuit het principe dat ten aanzien van consumenten best vermeden wordt dat hetzelfde consumptiegoed dat op een andere wijze verkregen wordt, aan andere aansprakelijkheidsregels onderworpen zou worden.

Gelet op het feit dat dienstenovereenkomsten deel uitmaken van de bijzondere overeenkomsten, waaromtrent de werkzaamheden momenteel aan de gang zijn in het kader van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, en zonder zich reeds uit te spreken over de opportuniteit van de doelstelling die met het ontwerp van voorontwerp van wet wordt nagestreefd, acht de brc Verbruik het voorliggend ontwerp niet de meest aangewezen juridische weg om de hierboven omschreven doelstelling te bereiken.

De doelstelling van het nieuwe Boek 7 bestaat er daarentegen net in om de regimes (gemeen kooprecht, consumentenkoop, dienstenovereenkomsten...) zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen om discussies te vermijden. Opdat consumenten die in het kader van een dienstenovereenkomst goederen verwerven van een dienstverlener zich ook op de wettelijke garantie en het vermoeden van anterioriteit zouden kunnen beroepen, en, nogmaals, zonder zich hier reeds over de al dan niet wenselijkheid ervan uit te spreken, acht de brc Verbruik het bijgevolg vanuit juridisch oogpunt meer aannemelijk om dit rechtstreeks te regelen op het niveau van de dienstenovereenkomst zelf, en dit in het kader van de werkzaamheden rond boek 7.

2 Opportuniteitsanalyse

De brc Verbruik heeft uit de uiteenzetting begrepen dat, in de huidige stand van zaken betreffende boek 7, over de verschillende regimes heen nog slechts met 1 niet-conformiteitsbegrip zou worden gewerkt, alsook dat men inzake rechtsmiddelen zoveel als mogelijk de algemene lijst van sancties uit het gemeen verbintenissenrecht (artikel 5.83 nieuw B.W.) voor de verschillende bijzondere overeenkomsten wenst toe te passen. In geval van een conformiteitsgebrek bij een overeenkomst voor de verkoop van een consumptiegoed of bij een goed dat in het kader van een dienstenovereenkomst wordt verworven van een dienstverlener, zal er dus qua rechtsmiddelen alvast in principe weinig verschil zijn (met dien verstande dat in de huidige stand van zaken betreffende boek 7 het principe van het vermoeden van anterioriteit niet voorzien is voor de goederen die de consument verwerft van een dienstverlener in het kader van een dienstenovereenkomst).

De brc Verbruik stelt, op basis van de informatie die zij heeft ontvangen, vast dat in de meerderheid van de buurlanden niet werd geopteerd om de wettelijke garantie uit te breiden tot goederen ontvangen van de dienstverlener.

Tevens blijkt, op basis van de ontvangen informatie, dat de Consumentenombudsdienst aangeeft ook niet over specifieke gegevens te beschikken, aangezien zij geen gedetailleerde zoekcriteria heeft hiervoor³. De Consumentenombudsdienst geeft wel aan dat de situaties waarin er tussen koper en verkoper een discussie bestaat over de kwalificatie van de overeenkomst beperkt zijn tot slechts enkele dossiers. In die uitzonderlijke gevallen waarbij het geschil draait rond de kwalificatie van de overeenkomst, en de toepassing van de wettelijke garantie ter discussie staat, merkt de Consumentenombudsdienst op dat ondernemingen vlot meewerken en geen problemen maken van een eventuele (her)oriëntatie. De Economische Inspectie geeft op haar beurt aan dat ze in het verleden reeds meldingen heeft gekregen vanwege consumenten die geen beroep konden doen op de wettelijke garantie omdat de consumptiegoederen verworven werden in het kader van dienstenovereenkomsten/aannemingsovereenkomsten, maar dat zij niet beschikt over concrete cijfers hieromtrent. Wel is de Economische Inspectie enigszins vertrouwd met de problematiek en werd hiermee reeds geconfronteerd in het kader van verschillende algemene onderzoeken.

Volgens de brc Verbruik zou een objectieve analyse van de omvang van de problematiek inzake kwalificatie en garantie bij dienstenovereenkomsten een toegevoegde waarde kunnen bieden, teneinde mogelijke wetgevende initiatieven te kunnen beoordelen. Immers, het aantal klachten inzake de garantie worden dan momenteel wel bijgehouden, de specifieke inhoud van die klachten wordt echter niet geregistreerd. Desgevallend vraagt de brc Verbruik dat de bevoegde diensten over voldoende middelen zouden kunnen beschikken om voldoende en gedetailleerde statistische gegevens bij te houden.

De brc Verbruik wijst op het belang van sensibilisering van de consument over zijn reeds bestaande rechten. Uit de uiteenzetting van de experts kwam namelijk naar

---

³ De Consumentenombudsdienst classificeren hun dossiers volgens de indeling voorzien in de aanbeveling van de Europese Commissie van 12 mei 2010 inzake het gebruik van een geharmoniseerde methode voor de indeling en rapportage van consumentenklachten- en vragen. De specifieke statistieken waar in dit geval om werd verzocht komen niet voor in deze indeling.

voren dat de regels inzake consumentenkoop, zelfs bij juristen met heel wat praktijkervaring, nog steeds niet goed gekend zijn.

De brc Verbruik benadrukt het streven naar een voldoende evenwicht tussen de belangen van de consument en die van de onderneming. De brc Verbruik herinnert aan het bestaan van bepaalde regelgevingen, die de consument reeds een zekere mate van bescherming bieden in bepaalde gevallen. Met name wijst de brc Verbruik op de volgende gevestigde principes;

- Aannemingsovereenkomsten met gespecialiseerde aannemers worden in de rechtspraak regelmatig op basis van de feitenbeoordeling als resultaatsverbintenis gekwalificeerd: zo bv. wat betreft verbintenissen van autohersteldiensten⁴. Wanneer er na de tussenkomst van de hersteller schade vastgesteld wordt, wordt deze dus vermoed aansprakelijk te zijn. Die aansprakelijkheid strekt zich in principe ook uit tot gebreken die kunnen voortvloeien uit reserveonderdelen die geplaatst zijn in het kader van de hersteldiensten. Dit heeft als gevolg dat de hersteller nu reeds een zware herstellast draagt om niet aansprakelijk gehouden te worden. Enkel in het geval van overmacht, bij fout van een derde/van de klant of gebrek aan oorzakelijk verband (bv. gebrek is veroorzaakt door normale slijtage zoals het aantal gereden kilometers na de interventie van de hersteller),... is deze niet aansprakelijk.
- In het kader van aannemingsovereenkomsten, waaronder in de bouw, kan de consument verschillende rechten doen gelden wanneer hij geconfronteerd wordt met een gebrekkig goed. Ten aanzien van de aannemer geldt o.a. de garantie voor lichte verborgen gebreken. Daarnaast genieten consumenten bij bouwprojecten nog bijkomende bescherming (garantie voor stabiliteitsbedreigende gebreken tegenover de aannemer, voorlopige en definitieve oplevering, aansprakelijkheid bouwproducten...).

---

⁴ M. DAMBRE, Handboek bijzondere overeenkomsten, Brugge, Die Keure, 2020, 411.

- De consument beschikt ook over een vordering op grond van verborgen gebreken ten aanzien van de oorspronkelijke verkoper/fabrikant/leverancier. Het recht op vrijwaring voor verborgen gebreken is een toebehoren van de zaak dat samen met het bouw materiaal mee overgaat naar de opeenvolgende verkrijgers⁵. De consument kan dus op grond van de leer van de kwalitatieve rechten rechtstreeks de verkoper/fabrikant/leverancier van het met een verborgen gebrek behepte materiaal aanspreken.
- Momenteel is het regime consumentenkoop ook reeds van toepassing op bepaalde gemengde overeenkomsten met zowel aannemings- als koop elementen, namelijk bij overeenkomsten tot levering van te vervaardigen of voort te brengen consumptiegoederen en overeenkomsten voor de met de verkoop verbonden installatie van dergelijke goederen.

Inzake wisselstukken heeft de brc Verbruik uit de besprekingen begrepen dat wisselstukken gebruikt tijdens de wettelijke garantie van een goed de garantietermijn van dat goed (2 jaar na aankoop van dat goed) volgen. Wisselstukken gebruikt voor herstel na verloop van de wettelijke garantietermijn van het goed (of voor herstellingen buiten de wettelijke garantie, voor gebreken die hier niet onder vallen), zouden een "aparte, autonome" wettelijke garantietermijn genieten van 2 jaar vanaf de levering van dat wisselstuk. Volgens de brc Verbruik is het aangewezen dit onderscheid te verduidelijken. In de praktijk kan dit onderscheid ook moeilijk zijn om te beheren. Zo kunnen er dus verschillende garantietermijnen lopende zijn afhankelijk van het aantal herstellingen die hebben plaatsgevonden.

Volgens **de leden die de productie, distributie en middenstand vertegenwoordigen**, zal de oorsprong van het probleem nauwkeurig moeten worden bepaald om te weten of het al dan niet verband houdt met een reserveonderdeel waarop nog garantie van toepassing is. Dit zal veel discussie met zich meebrengen en zou zowel consumenten als professionelen kunnen ontmoedigen om reparaties uit te voeren buiten de "klassieke" wettelijke garantie om. Zij vragen zich af in hoeverre dit niet indruist tegen de Belgische en Europese initiatieven om herstellingen aan te moedigen?

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen, achten het feit dat er wettelijke garantie van toepassing zal zijn op goederen bij dienstenovereenkomsten,

---

⁵ N. CARETTE, 'De rechtstreekse contractuele aanspraak van een bouwheer jegens een onderaannemer', TPR, 2007, (1825), 1828Cass. 18 mei 2006, Arr. Cass. 2006, 1118.

en dat hieronder eerst en vooral aan herstelling of vervanging moet worden gedaan (i.t.t. tot terugbetaling onder gemeen recht), volledig in lijn met het nieuwe voorstel van de Europese Commissie inzake 'right to repair' , waarbij de garantieregels (richtlijn 2019/771) zouden worden aangepast om herstelling te bevorderen als remedie⁶.

De leden die de organisaties van de productie, distributie en middenstand vertegenwoordigen, hebben reeds bij de recente uitbreiding van de omkering van de bewijslast bij consumentenkoop aangegeven dat uit de praktijk bleek dat de meerderheid van de conformiteitsproblemen zich voordoen tijdens de eerste maanden na aankoop. Het gaat om een uitzondering op het gemeen recht die beperkt dient te zijn in duur overeenkomstig de tijdsperiode waarbinnen dergelijke gebreken zich voordoen. Deze termijn onnodig verlengen deresponsabiliseert de consument en impliceert hogere kosten om alle risico's -ook andere dan conformiteitsgebreken- gedurende die volledige termijn te dekken, naast de administratieve kosten voor opvolging e.a. Deze probleemstelling geldt des te meer voor verbruiksgoederen, men riskeert de wettelijke garantietermijn onrechtstreeks en via een "oneigenlijke" weg – nl. aanneming- onbeperkt te gaan verlengen en zodoende ook de commerciële garanties die ondernemingen toelaten om zich onderling te onderscheiden, te ondergraven.

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen zijn echter van mening dat, bij de aankoop van een consumptiegoed in het kader van een dienstenovereenkomst, het goed vandaag buiten het toepassingsgebied ligt van de wettelijke garantie. Dat leidt tot een verschillende behandeling die niet gerechtvaardigd is. Het feit dat België al verder is gegaan in zijn omzetting wat betreft de wettelijke garantie, door het verlengen van de termijn voor de omkering van de bewijslast, kan die verschillende behandeling niet rechtvaardigen. Als dit argument moest worden ingeroepen, quod non, en zonder terug te komen op de opportuniteit van deze maatregel, wijzen de leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen erop dat België deze keuze heeft gemaakt omdat het in het verleden in de praktijk voor de consumenten praktisch onmogelijk was om, na het verstrijken van de periode van 6 maanden waarin het bestaan van een gebrek aan conformiteit werd vermoed, gebruik te maken van de wettelijke garantie zonder over specifieke technische kennis te beschikken, dure deskundigen en/of niet van de

---

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1794.

ondernemingen afhankelijke deskundigen te betalen, gerechtelijke stappen te ondernemen, enz.

De brc Verbruik stelt vast dat artikel 2, laatste lid van het voorontwerp stelt: “De dienstverlener is, wat het geleverde consumptiegoed betreft, op dezelfde wijze aansprakelijk jegens de consument als de verkoper bij een koopovereenkomst”. Volgens de brc Verbruik lijkt de bewoording “op dezelfde wijze aansprakelijk” een te vage en te algemene gelijktrekking, op basis waarvan men zou kunnen stellen dat alle aspecten van de aansprakelijkheid (de toepassingsvoorwaarden, de uitsluitingen, de gevolgen) identiek moeten worden behandeld voor diensten als voor verkopen, terwijl later in de praktijk kan blijken dat dit toch niet wenselijk is, vermits een dienstenovereenkomst uiteraard wezenlijk zal blijven verschillen van een verkoopovereenkomst. Volgens de brc Verbruik kan het in ieder geval aangewezen zijn om het woord “uitsluitend” toe te voegen voor de woorden “wat het geleverde consumptiegoed betreft”, teneinde te verduidelijken dat er geen garantie geldt wat betreft de correcte uitvoering van de dienst op zich. Dit bleek uit de besprekingen immers de bedoeling te zijn. Indien bijvoorbeeld in het kader van een onderhoudscontract onderdelen worden geleverd, dan zal de garantie betrekking hebben op deze onderdelen en de installatie ervan door de dienstverlener, maar geen betrekking hebben op andere in het kader van het onderhoud verrichte prestaties.

Bovendien stellen **de leden die organisaties van de productie, distributie en middenstand vertegenwoordigen** dat een aannemingsovereenkomst in wezen verschilt van een consumentenkoop en heel onderscheiden prestaties kan dekken, die meer of minder complex kunnen zijn en bijvoorbeeld een voorafgaande studie vereisen, rekening houdend met de reeds bestaande installaties bij de klant, de omgeving waarin de goederen geplaatst dienen te worden, dimensionering enz. Sommige goederen staan op zichzelf en zijn “stekkerklaar” (bv. een koelkast), maar in andere gevallen vormen de goederen een component van een geheel, gekozen door de aannemer in functie van de technische vereisten (bv. een drukvat bij een verwarmingsinstallatie). Hierbij is de expertise van de aannemer essentieel en is het de aannemer die bepaalt welke goederen/componenten aangekocht en geplaatst zullen worden, deze dienen desgevallend ook gekeurd worden. Een storing op het geïnstalleerde goed kan in dat geval te wijten zijn aan een inherent defect van dat goed, maar evenzeer en vaker aan een foutieve keuze van dat goed door de aannemer (bv. onderdimensionering) dan wel een foutieve installatie (bv. te lange overbrugging).

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen verduidelijken dat de wettelijke garantie van toepassing is op alle roerende goederen die een consument kan aankopen, met name bijvoorbeeld voedingswaren, sigaretten, planten, dieren enz. Ze zijn allemaal onderworpen aan dezelfde principes en een gebrekkig goed valt onder de verantwoordelijkheid van de verkoper. Richtlijn 2019/771 staat niet toe om een onderscheid te maken.

De brc Verbruik stelt verder vast dat artikel 4 van het ontwerp van voorontwerp van wet beoogt artikel 1649sexies oud B.W. aan te passen om ervoor te zorgen dat ook dienstverleners die aansprakelijk zijn jegens de consument, op dezelfde wijze als verkopers, over een regresrecht beschikken. Inzake het verhaalrecht van de eindverkoper heeft de brc Verbruik reeds bij de omzetting van de EU-richtlijnen 2019/770 en 2019/771 geoordeeld dat het verhaalrecht van de eindverkoper in de praktijk bepaalde tekortkomingen heeft en dat het zelden op doeltreffende wijze kan worden uitgeoefend. Enerzijds omdat de deelnemersketen (producent, importeur, vervoerder...) complex en vaak internationaal is, anderzijds omdat het verhaalrecht onder het gemeenrecht valt (onder meer het beginsel dat de overeenkomst partijen tot wet strekt en het regime van de verborgen gebreken) en omdat de relatie tussen de verkoper en de consument wordt geregeld door de verkoopregels voor consumenten⁷. De brc Verbruik had daarom reeds geoordeeld dat deze problematiek ten gronde moet worden onderzocht, met als doelstelling om concrete maatregelen te nemen om de positie van de eindverkoper te versterken indien hij niet aan de basis ligt van het conformiteitsgebrek. Daarbij moet uiteraard vermeden worden dat een concurrentienadeel in het leven wordt geroepen voor Belgische ondernemingen ten opzichte van hun buitenlandse concurrenten⁸.

De brc Verbruik merkt eveneens op dat er momenteel in het ontwerp van voorontwerp van wet geen uitzondering is voorzien inzake medische dienstverlening (bv. operatie met gebruik van implantaten). De brc Verbruik stelt voor om hiervoor toch een specifieke uitzondering te voorzien, zoals momenteel ook voorzien is in artikel 1701/2, §7, 3° van het Oud Burgerlijk Wetboek inzake de levering van digitale inhoud en diensten: *“Deze titel is niet van toepassing op ... overeenkomsten inzake*

---

⁷ CRB 2021-1420 Omzetting van de Europese richtlijnen inzake consumentenkoop, <https://www.ccecrb.fgov.be/p/nl/855/omzetting-van-de-europese-richtlijnen-inzake-consumentenkoop/16>.

⁸ CRB 2019-1660 Omzetting van de Europese richtlijnen inzake consumentenkoop van zowel goederen als digitale inhoud en diensten, <https://www.ccecrb.fgov.be/p/nl/684/omzetting-europese-richtlijnen-inzake-consumentenkoop/16>.

gezondheidsdiensten die door gezondheidswerkers aan patiënten worden verstrekt om de gezondheidstoestand van deze laatsten te beoordelen, te behouden of te herstellen, waaronder begrepen het voorschrijven, het verstrekken en het leveren van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen”.

De leden die de organisaties van de productie, distributie en middenstand vertegenwoordigen zijn van mening dat, gelet op het feit dat de respons van de consumentenombudsdiensten aantoont dat er in de praktijk geen omvangrijk probleem bestaat, de consument al van omstandige bescherming geniet (foutaansprakelijkheid van dienstverlener, vrijwaringsvordering, ruim toepassingsgebied van regime consumentenkoop), en een uitbreiding van de wettelijke garantie naar dienstenovereenkomsten aanleiding zal geven tot discussies en rechtsonzekerheid, het voorliggend wetgevend initiatief niet vereist noch proportioneel is. In ieder geval is het voorstel prematuur gelet op de lopende werkzaamheden in het kader van het nieuwe boek 7 BW.

Volgens de leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen, volstaat het feit dat de consument reeds over andere vormen van bescherming beschikt, met name de tienjarige aansprakelijkheid en verborgen gebreken, niet om een dergelijk verschil in behandeling te rechtvaardigen. Des te meer omdat de tienjarige aansprakelijkheid alleen van toepassing is op bepaalde gevallen en omdat de theorie van verborgen gebreken, hoewel noodzakelijk, zeer moeilijk is om toe te passen en het voorwerp is van talloze controverses inzake de rechtspraak en rechtsleer (bijvoorbeeld wat betreft het afbakenen van “zo snel mogelijk reageren”). De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen zijn dus voorstander van het ontwerp van voorontwerp van wet, want het is bedoeld om de consument een meer rechtvaardige situatie te bieden: ongeacht of hij het consumptiegoed aankoopt in het kader van een verkoopovereenkomst, een dienstenovereenkomst, een aankoop van digitale inhoud of van een digitale dienst, de aankoop wordt nog steeds gedekt door de wettelijke garantie.